

Projektnummer	Namn på projekt
2008-3030329 <small>EUROPEISKA UNIONEN Europeiska socialfonden</small>	Bryggan till arbetslivet Vetlanda – Sävsjö i samverkan

SLUTRAPPORT
Projekt BRYGGAN
2010-12-30

SAMMANFATTNING

Projekt Bryggan har syftat till att öka utbudet på den lokala arbetsmarknaden. Tillsammans med gymnasieskolan har projektet erbjudit en alternativ skolmiljö för elever med individuell- och/eller social problematik. De elever, som ingått i gymnasieskolans individuella program, har i projektet kunnat studera avskilt från skolan med studiehjälp från projektet pedagoger, med målsättning att motverka att elever avbryter pågående studier inom det individuella programmet. Denna alternativa skolmiljö är vid projektslutet ett implementerat arbetssätt inom gymnasieskolan.

För deltagare med utländsk bakgrund har Bryggan genomfört ett flertal aktiviteter med deltagarna för att dessa skall närma sig arbetsmarknaden. Bryggan har t.ex. gjort kampanjer mot företag för att etablera s.k. mentorer på arbetsplatser med särskild kompetens att genomföra praktikperioden till ett lärande, både för deltagaren och för företaget. Det visade sig dock att idén med mentorskapet var svårt att etablera hos företagen. En bidragande orsak till denna svårighet, trots bra utbildningsnivå hos flertalet av deltagarna, var att företagen efterfrågade högre kunskaper i svenska språket än vad deltagarna kunde uppvisa. Språkträning på arbetsplatser genom ett mentorskap var således inte genomförbart hos de flesta företag inom kommunerna.

Under projekttiden har 12 % av projektdeltagarna kommit ut i arbete, vilket bekräftar svårigheterna att etablera sig på den reguljära arbetsmarknaden. Praktik har dock visat sig vara ett effektivt sätt att närma sig arbetsmarknaden, där projektet kan visa att nära hälften av deltagarna som fick arbete haft en eller flera praktikplatser innan anställning. Därutöver har ett större antal deltagare börjat yrkesutbildning, yrkessvenska eller eftergymnasial utbildning, vilket på längre sikt är ett närmande mot arbetsmarknaden. Språkutvecklingen i sitt nya land är en process som inte låter sig göras för de flesta deltagarna inom projektets tidsram.

Bryggan har också genomfört riktade aktiviteter mot projektets kvinnor med målsättning på sikt nå arbetsmarknaden. Genom aktiviteter, som t.ex. bad i allmänt badhus, visar projektet att kvinnorna blev starkare i grupp och vågade därigenom utmana gängse traditioner och reaktioner inom sin egen kultur, vilket på sikt kan innebära ett närmande mot arbetsmarknaden.

Deltagarnas samtal med projektets coacher har också varit en viktig plattform för samarbetet och motivationen kring närmandet av den svenska arbetsmarknaden. En projektutvärdering visar att samtliga deltagare som intervjuats i projektet är positiva till det stöd som Bryggan erbjuder. Deltagarna upplever att Bryggans coacher ger ett personligt stöd som inte ges av någon annan myndighet eller organisation, vilket också bekräftas av projektets egna utvärderingar. Bryggan har vid projektslutet den 31 december 2010, implementerat delar av projektresultatet på arbetsmarknadsenheterna inom båda kommunerna.

Innehåll	Sid.
SAMMANFATTNING	
1	Inledning 4
2	Bakgrund 4
3	Syfte 4
4	Mål 5
5	Målgrupp/avgränsning 5
6	Projektets resultat 5
6.1	Statistik 5
6.1.1	Implementering av projektet i ordinarie verksamhet 8
6.2	Individuell undervisning med ambulerande pedagog 9
6.2.1	Mässor 10
6.3	Aktiviteter riktade mot arbetsmarknaden 12
6.3.1	Individuella coachsamtal 12
6.3.2	Språkverkstad 13
6.3.3	Praktik 14
6.3.4	Utvecklingsplan 15
6.3.5	Aktiviteter riktade till kvinnor 16
6.3.6	Bryggan till föreningslivet/Vetlandamodellen 17
6.3.7	Studiecirklar 18
6.4	Kartläggning 19
6.5	Mentorsutbildning 20
6.6	Utbildning söka jobb 22
6.7	Lokal överenskommelse 23
7	Deltagande aktörer i projekt Bryggan 23
8	Jämställdhetsintegrering 23
9	Tillgänglighet 24
10	Främja lärande miljöer 24
11	Främja innovativ verksamhet 24
12	Främja strategiskt påverkansarbete 24
13	Regionala prioriteringar 25
14	Strategiskt påverkansarbete 25
15	Extern utvärdering 25
16	Egenutvärdering 25
17	Budget och finansiering av projektet 26
17.1	Kommentar till budget 27
18	Sammanfattande bedömning av projektet – reflektion 27
19	Kontaktpersoner för projekt Bryggan 28
 Bilagor	
1	Utvärdering IV-elever från Njudungsgymnasiet 29
2	Deltagare i Bryggan som fått jobb 32
3	Utvecklingsplan 34
4	Slutrapport mentorskonferens 36
5	Slutrapport uppföljande mentorskonferens 39

1. Inledning

Sedan år 2004 har Vetlanda kommun arbetat med att underlätta för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. I det tidigare ESF-projektet Fixit, som vände sig till arbetslösa ungdomar 18-24 år, utvecklade kommunen samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och arbetslivet för att underlätta för ungdomarna att få inträde på arbetsmarknaden. Projektet använde coacher, som utifrån ett lösningsfokuserat synsätt, genomförde projektet till mycket goda resultat med placering av ungdomar till arbete eller studier.

Projekt Bryggan till arbetslivet Vetlanda – Sävsjö i samverkan, har nu arbetat vidare med erfarenheterna från Fixit där projektet vill förbättra förutsättningarna för elever på det individuella programmet, samt öka möjligheterna till individuell utveckling för flyktingen utifrån den utbildning och yrkeserfarenhet denne har med sig från sitt hemland.

Projekt Bryggan finansieras med bidrag från Svenska ESF-rådet genom Europeiska Socialfondens programområde 2; nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013. Strukturfondspartnerskapet prioriterade ansökan och Bryggan tilldelades totalt cirka 7,3 miljoner kronor under projektperioden: 2009-01-05 – 2010-12-31.

2. Bakgrund

Vetlanda och Sävsjö kommuner har traditionellt haft en god arbetsmarknad med hög sysselsättningsgrad, samtidigt som det råder stor brist på kvalificerad arbetskraft inom många områden. Arbetsmarknaden inom Vetlanda och Sävsjö består till stor del av industriföretag inom områden som t.ex. hus och tillverkningsföretag inom aluminium där flertalet företag är mindre eller medelstora, och det låga utbudet av utbildad arbetskraft har gjort att det lätt uppstår flaskhalsar när företag i ett expansionsstadium inte får tag på utbildad arbetskraft i tillräcklig omfattning.

För att öka utbudet av arbetskraft har Socialförvaltningen i Vetlanda kommun tillsammans med Sävsjö kommun tagit initiativ till projektet; Bryggan till arbetslivet Vetlanda – Sävsjö i samverkan. Projektet är ett samverkansprojekt mellan Vetlanda och Sävsjö kommuns socialförvaltningar med syfte att utveckla insatser för att bättra ta tillvara den resurs som unga och utlandsfödda utgör på arbetsmarknaden.

Området är komplext och det är därför inte rimligt att kommunerna på egen hand skaffar erforderlig kompetens inom arbetsmarknaden, yrkesvägledning, kartläggning av kompetenser, etc. själva, utan genom samverkan med Arbetsförmedlingen, gymnasieskolan, vuxenutbildningen och näringslivsbolagen på båda orterna tillförs denna kunskap.

3. Syfte

Genom att utveckla samverkan med näringslivet om ett aktivare mottagande med utbildade mentorer (anställda på företaget) när arbetsställen tar emot projektets målgrupper, för praktik och/eller anställning, skall utbudet av arbetskraft öka på arbetsmarknaden.

4. Mål

- 1) Minst 65 % av deltagarna inom målgruppen gymnasieungdomar som har stått utanför utbildning på nationellt program och som står till arbetsmarknadens förfogande ska efter projekttiden ha fått jobb eller påbörjat studier.
- 2) Minst 70 % av nyanlända flyktingarna/invandrare inom åldersgruppen 16-64 år skall erbjudas aktiviteter som syftar till att integrera dessa på arbetsmarknaden, senast sex månader efter kommunplacering.
- 3) Samtliga (100 %) nyanlända flyktingar/invandrare i projektet skall genomgå kartläggning av medhavda kompetenser från sitt hemland.
- 4) Minst 20 arbetsställen inom näringslivet har vid projektslutet en eller flera utbildade mentorer (anställda på företaget).
- 5) Samtliga deltagare i projektet (100 %) skall genomgå utbildning i metoder hur man söker, finner och behåller ett arbete.
- 6) Vid projektslutet skall en lokal överenskommelse ha upprättats om samverkan mellan Vetlanda och Sävsjö kommuner för samordning av insatser gällande projektets målgrupper.

5. Målgrupp/avgränsning

Invandrare 16-64 år

Projektdeltagare: I denna grupp finns såväl nyanlända flyktingar med flyktingstatus, men också övriga nyanlända invandrargrupperingar, men saknar flyktingstatus och som riskerar att hamna i ett utanförskap beroende på språkliga och kulturella barriärer. Vissa studerar inom Sfi, och vissa har avslutat sina studier och står därmed till arbetsmarknadens förfogande.

Ungdomar 16-20 år

Projektdeltagare: Ungdomar som genomgår gymnasieutbildning på det individuella programmet. Speciellt uppmärksammas elever med invandrarbakgrund (ca 40 % av målgruppen har invandrarbakgrund) och de elever som efter ett år på det individuella programmet inte har kommit in på ett nationellt program. Ungdomar i gymnasieåldern som står utanför gymnasieskolan är också en prioriterad grupp.

6. Projektets resultat

6.1 Statistik

Projektet har haft 261 projektdeltagare under period 2009-01-15 – 2010-09-30 (20,5 månader). Könsfördelningen är 131 kvinnliga deltagare (50 %) och 130 manliga deltagare (50 %). Förutom projekt målet att projektets deltagare skall; ”... *erbjudas aktiviteter som syftar till att integrera dessa på arbetsmarknaden*”, har också projektet det övergripande målet att också öka utbudet av arbetskraft. När deltagaren har slutat i projektet har avslutningsorsaken dokumenterats, visas i nedan tabeller.

Av projektets 261 projektdeltagare har 173 deltagare blivit utskrivna från Bryggan av olika orsaker, tabell 1.

(kategori) Orsak	Man	Kvinna	Summa	Procent
(1) Fått jobb	11	9	20	12
(2) Börjat eller återgått till studier	16	31	47	27
(3) Slutat projektet känd orsak	39	51	90	52
(4) Slutat projektet okänd orsak	0	0	0	0
(5) Fullföljt projektet	11	5	16	9
Kvar i projektet	53	35	88	
Totalt			261	100 %

Kategori 1. Arbetsplatser där tabellens 20 projektdeltagare fått jobb fördelas på branscher/områden, tabell 2.

Branch/område	Man	Kvinna	Summa	Procent
Äldreomsorgen	0	2	2	10
Förskola	0	1	1	5
Förberedelseklass	0	1	1	5
Taxichaufför	1	0	1	5
Kock	1	0	1	5
Bemanningsföretag	2	0	2	10
Livsmedelsarbete	2	1	3	15
Industriarbete	4	4	8	40
Friskvård	1	0	1	5
Totalt	11	9	20	100 %

Kategori 2. Under samma period har 47 projektdeltagare, 16 män och 31 kvinnor, blivit utskrivna från Bryggan för att börja utbildning. Fördelat på olika utbildningsinriktningar, tabell 3.

Utbildning	Man	Kvinna	Summa	Procent
Grundvux	6	5	11	24,0
Gymnasial	4	6	10	21,0
Åter gymnasium (gymnasieungd.)	1	3	4	9,0
Åter Sfi	1	7	8	17,0
Folkhögskola	0	1	1	2,0
Eftergymnasial	4	3	7	15,0
Yrkessvenska	0	2	2	4,0
Yrkesutbildning CNC	1	2	3	6,0
Yrkesutbildning bilmekaniker	1	0	1	2,0
Totalt	18	28	47	100 %

Kategori 3. Deltagare som avanmälts inom kategori 3; ”känd orsak” kan vara; åter till Jobbhuset, flyttat, sjuk, anmäld till Arbetsförmedlingen, åter till socialförvaltningen, föräldraledig, samt avböjt deltagande i projektet.

Kategori 4. ”Slutat projektet okänd orsak”; samtliga orsaker till att en deltagare slutar i projektet har kunnat identifieras.

Kategori 5. ”Fullföljt projektet”; När aktuell deltagaren genomfört söka jobb aktiviteter, har utarbetat ett CV, etc. och är aktiv på arbetsmarknaden, kan coachen göra bedömningen att avsluta en deltagare i samråd med socialförvaltningen eller annan samverkanspartner. Individens får då stort ansvar att klara sig själv på arbetsmarknaden men kan återkomma till Bryggan vid behov.

Kvar i projektet. Den 30 september är det 88 deltagare kvar i projektet, varav 53 män och 33 kvinnor. Fördelat på kommunerna är det 63 i Vetlanda och 25 i Sävsjö.

Slutsats

Vilken effekt har projektets aktiviteter haft för att deltagaren skall kunna avsluta sin aktivitet i projektet, och därmed också närmat sig arbetsmarknaden enligt projektet? Förvisso har konjunkturen inte varit gynnsam för olika grupper som stått utanför arbetsmarknaden de senaste åren med bl.a. finanskris och sviktande konjunktur, men att 12 % av projektdeltagarna fått arbete (tabell 1.) visar att projektets målgrupper har det svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

När arbetsmarknaden var svår att nå, innebar detta att flera av projektets deltagare valde att fortsätta studera. 47 deltagare har börjat utbildning (Tabell 3.) inom gymnasial, eftergymnasial utbildning, yrkesutbildning respektive yrkessvenska (48 %). Inriktningen på dessa studier kan dock indirekt bedömas som ett närmande mot den reguljära arbetsmarknaden. Tabellen visar också att 43 % påbörjade utbildningen ”svenska som andraspråk” (SAS), grundvux, folkhögskola samt återgick till Sfi, vilket också speglar svårigheten att komma in på arbetsmarknaden eller högre utbildning.

Vid en genomgång av utbildningsbakgrunden för de som fått jobb, visar det sig att flertalet har utbildningsnivå från avbruten grundskola till yrkesgymnasium, se tabell 1, sid. 16. Enligt resultatet är det dessutom är lättare för en deltagare med utländsk bakgrund att etablera sig inom den privata sektorn, där tabell 2 visar att 16 deltagare (80 %) har fått jobb inom den privata sektorn, trots svag efterfrågan på arbetskraft (tabell 2.). Detta kan påvisa att aktuella individer haft god förmåga att ”sälja in sig” hos arbetsgivare. Några har haft jobb tidigare vilket också kan vara ett av skälen till återetableringen på arbetsmarknaden infunnet sig trots lägre utbildning.

Att upprätthålla motivationen hos deltagaren är också viktigt för att kunna genomföra projektets insatser effektivt mot arbetsmarknaden. En utvärdering gjord av Clas Ottne, Management AB, påvisar att samtliga av de deltagare som intervjuats är positiva till det stöd som Bryggan erbjuder, se; Slutrapport utvärdering 20 dec 2010 (separat dokument). Deltagarna upplever att Bryggans coacher ger ett personligt stöd som inte ges av någon annan myndighet eller organisation. Många kan känna sig utlämnade av ett system som de inte tillräckligt förstår och där blir coachen viktig för att förklara hur tillvägagångssättet är på den svenska arbetsmarknaden.

Att bristande svenska är en barriär för att få arbete är något som är tydligt för alla intressenterna men som också i högre grad kan uppmärksammas av deltagaren själv i kontakten med coachen. Det stöd som coachen ger i samband med praktiken blir också viktig för att träna deltagaren i att möta den svenska arbetsmarknaden och att hjälpa till i kontakten med praktikplatsen. *Kanske är det samspelet mellan metoderna och coachernas engagemang som gör att deltagarna tar sig in och vidare på den svenska arbetsmarknaden?*

6.1.1 Projektets implementering inom ordinarie verksamhet

Till höstterminen 2010 permanentar Njudungsgymnasiet Bryggans metoder i sin nya organisation inom det Individuella programmet. Gymnasiet utvecklar därmed ett samarbete med Vetlanda kommuns arbetsmarknadsenhet AME/fixit.

Bryggan arbetar vidare inom kommunernas arbetsmarknadsenheter efter projektslutet. Flera av projektets personal ingår i kommunernas organisationer 2011, och kommer att använda erfarenheterna från projektet för att öka möjligheterna på arbetsmarknaden för invandraren, utifrån den utbildning och yrkeserfarenhet denne har med sig från sitt hemland.

6.2 Individuell undervisning med ambulering pedagog

Projekt mål: ”Minst 65 % av deltagarna inom målgruppen gymnasieungdomar som har stått utanför utbildning på nationellt program och som står till arbetsmarknadens förfogande ska efter projektiden ha fått jobb eller påbörjat studier”

Genomförande

Njudungsgymnasiet erbjuder ungdomar med ofullständiga betyg i kärnämnen från grundskolan (svenska/svenska som andra språk, engelska och matematik) ett s.k. Individuellt program (IV). Programmet börjar med ett preparandår och har inga program mål eller gemensamma kurser, vilket innebär att elevernas studieplaner blir helt individuella. Studier varvas ofta med praktik på en arbetsplats, där praktiken syftar till att stärka elevens engagemang för studierna och få en idé kring framtida inriktning för studier och arbetsliv. Målsättningen med det individuella programmet är att bli behörig till ett nationellt gymnasieprogram. Under skolåret 2008/2009 hade Njudungsgymnasiet ca 90 st. elever inom IV-programmet. 40 elever deltog i studier med målet att bli behöriga, där skolan beräknade att 50 % klarar detta. Resterande 20 elever från denna grupp var potentiell målgrupp för Bryggan hösten 2009.

Aleholmsskolan i Sävsjö har inget renodlat Individuellt program, utan eleverna som inte uppfyller kraven på godkänt betyg i svenska/svenska som andra språk, engelska och matematik, deltar inom ett nationellt program som; Barn och fritid, Industriprogrammet eller Livsmedelsprogrammet. Parallellt med dessa studier erbjuds eleven studiehjälp i de kärnämnen där eleven inte är godkänd. Skolan har också möjlighet att varva undervisningen med arbetsplatsförlagd praktik. Målsättningen med studiehjälpen är att bli behörig till valt nationellt program. Under skolåret 2008/2009 hade Aleholmsskolan drygt 30 elever inom programmet varav skolan beräknade att ca hälften av dessa 30 elever blir behöriga och går vidare till det valda nationella programmet.

Bryggan i Vetlanda arbetar i egna lokaler utanför gymnasieskolan som anpassats för individuell undervisning och enskilda samtal. Lokalen ingår sedan våren 2009 som en integrerad del inom Vetlanda arbetsmarknadsenhet, AME/fixit. På Aleholmsskolan har Bryggan haft tillgång till undervisningslokaler på skolan för stödundervisning och samtal. Samtalen var inriktade på studiemotivation där också frånvaro och stödet hemifrån berördes i samtalet.

Bryggans pedagogiska personal har träffat eleverna individuellt med varierande frekvens, allt från ett enskilt samtal till regelbundna träffar tre gånger/veckan á 2,5 tim. Bryggans pedagoger har använt lösningsfokuserad samtalsmetodik i samtalet med deltagarna i projektet. Bryggan och eleven hade också skolans resurser inom specialpedagogik, praktikansaffare, skolsköterska samt studie- och yrkesvägledare till sitt förfogande efter behov.

Projektet har i Sävsjö även prövat att realisera ”ambulerande pedagog” d.v.s. att ta hjälp av företag på reguljär arbetsmarknad och pröva metoden att bedriva studiestöd ute på arbetsplatser. Två elever har erbjudits samtal och studiehjälpen som genomfördes på dessa arbetsplatser.

6.2.1 Mässor

För att öka och sprida intresset för yrken och arbete till gymnasieungdomar, samt sprida projekt Bryggan till företag och andra institutioner utanför gymnasiet, har Bryggan medverkat i och delvis finansierat följande mässor:

Fixa Framtiden III den 24 februari 2009, samt *Fixa Framtiden IV* den 2 mars 2010 på Njudungsgymnasiet i Vetlanda. Målgruppen var både IV-elever och invandrare (16-64 år) som var inskrivna i Bryggan i Vetlanda. Syftet med besöket vara att inspirera projektets deltagare att göra yrkesval efter intresse och arbetsmarknad, samt marknadsföra projektet till företagen som deltog på mässan.

Fixitdagen den 18 maj 2009 i Vetlanda där bl.a. kommunalrådet Gunilla Hjelm, Erik Blomqvist (Robinson-deltagare) och Putte Svensson (grundare av Hultsfredsfestivalen) deltog. Frågan på Fixitdagen var: ”Vad gör jag åt min arbetslöshet?” och riktade sig till ungdomar på Njudungsgymnasiet och ungdomar på Aleholmsskolan i Sävsjö.

Framtidsmässan i Sävsjö den 20 januari 2010. Mässan arrangerades av Aleholmsskolan och Sävsjö Näringslivs AB (SNAB) tillsammans med Bryggan. Målgrupper var gymnasieelever från alla årskurser, samt deltagare från Sävsjö kommuns arbetsmarknadsenhet; Jobbhuset. Syftet var att gymnasieungdomarna skulle komma i kontakt med näringslivet på orten för framtida jobb eller ev. uppslag till uppsatser för de som läser vidare på högskolan. Även andra utbildningsanordnare, Arbetsförmedlingen samt rekryteringsföretag deltog på mässan.

Handledarträff den 31 augusti 2010. Sävsjö Näringsliv i Sävsjö AB arrangerade denna mässa tillsammans med gymnasieskolan och Bryggan med syfte att tacka företag och andra arbetsplatser, som haft eller kommer att ha elever på praktik från gymnasieskolan, grundskolan eller Bryggan. Samtidigt marknadsförde Handledarträffen att fler ungdomar står på tur och behöver fortsättningsvis också praktik ute på företag och andra arbetsplatser.

Resultat

Njudungsgymnasiet i Vetlanda och Aleholmsskolan i Sävsjö har sedan projektstarten våren 2009 anvisat elever från IV-programmet, mellan 16 och 20 år, till Bryggan. Kriterier för elever att delta i Bryggan är elever som gör mindre framsteg i sina studier från och med tredje terminen. Flera av anvisade elever har också diagnoser som t.ex. ADHD och dyslexi. Projektplanen beskriver dessutom att ca 40 % av eleverna på IV-programmet har utländsk bakgrund.

Njudungsgymnasiet har till och med sista september 2010 anvisats 29 elever från Individuella programmets (IV) första och andra årskurs till projekt Bryggan. Fördelat på kön 12 män och 17 kvinnor. I genomsnitt deltog 9 elever samtidigt i projektet. Under våren 2010 ansökte Bryggans elever i Vetlanda om plats på ett nationellt program i gymnasieskolan. Fem av dessa blev antagna och påbörjade utbildning på industriprogrammet, medieprogrammet eller hantverksprogrammet. Dessa elever hade under sin studietid på Bryggan gjort sig behöriga i ett eller flera kärnämnen. En har börjat studera på folkhögskola och tre har börjat studier på Komvux. Fyra av

ungdomarna som studerat på Bryggan har valt att hoppa av gymnasieskolan och söka sig ut på arbetsmarknaden. Två elever har flyttat och sex har slutat på gymnasieskolan av okänd orsak. Åtta elever valde att fortsätta sina studier på Bryggan efter sommaren 2010 och sex nya elever har börjat i projektet hösten 2010.

Måluppfyllelse blir beräknat på 29 deltagare, 23 deltagare har påbörjat studier eller fått jobb vilket ger ett projektresultat på 79 % (projekt mål på 65 %).

Från Aleholmsskolan har till och med sista september 2010 anvisats sex elever till Bryggan. Av dessa sex har fyra invandrarbakgrund. Projektets coach/pedagog har erbjudit eleverna studiehjälp i engelska och svenska, samt coachsamtal och vägledning. Coach/pedagogen har träffar eleverna upp till två gånger i veckan. Skolan har inget renodlat IV-program utan jobbar programintegrerat med motsvarande elever. Detta har medfört att projektet varit tvungen att anpassa sig till gymnasieprogrammets schema för att inte ”störa” ordinarie undervisningstid. Möjligheten som fanns var att förlägga lektioner efter skolans slut men det var tveksamt om eleverna ville få individuell studiehjälp på sin fritid. Bryggan provade trots detta att använda sig av tid utanför ordinarie skoltid, t.ex. håltimmar eller efter skoltid. Detta medförde att det blev svårt att få eleverna att vilja komma till projektet, men efter hand visade det sig att individuell studiehjälp och coaching var motiverande för de få elever som kom. Samtalen mot framtida jobb och studier började fungera mycket bra, delvis med hjälp av skolans studie- och yrkesvägledare.

Måluppfyllelse blir beräknat på sex deltagare; En elev har återgått till sitt gymnasieprogram på Aleholmsskolan, två har börjat på individuella programmet från och med läsåret 2010, och en har fått en arbetsmarknadsutbildning genom Arbetsförmedlingen samt att två börjat på folkhögskola, vilket ger ett projektresultat på 100 % (projekt mål på 65 %).

Slutsats

Njudungsgymnasiet i Vetlanda bedömer att Bryggans metoder varit en bra resurs för elever (projekt deltagare) som har individuell- och/eller social problematik. Genom projektet har gymnasieskolan kunnat erbjuda en alternativ skolmiljö avskild från gymnasieskolan. Detta visade sig vara en fördel hos vissa elever som tycker att projektet varit positivt för dem, **se bilaga 1**. Bryggans pedagoger har genom det lösningsfokuserade samtalet ökat motivationen för dessa elever att delta i projektet. Njudungsgymnasiet gör dessutom bedömningen att Bryggan motverkat att elever avbryter pågående studier inom det individuella programmet. Inom deltagargruppen i projektet bedömer gymnasieskolan att det fanns elever som inte hade varit kvar i skolan om inte Bryggan funnits, d.v.s. indirekt arbetar således Bryggan även med elever som; ”står utanför gymnasieskolan”.

Projektet har hittills anvisats 17 % med utländsk bakgrund, d.v.s. totalt fem elever hittills under projekttiden (projekt mål 40 %). Njudungsgymnasiet gör bedömningen att de haft tillräckliga resurser och metoder för elever med utländsk bakgrund och därför inte prioriterat flera av denna grupp till projektet.

Njudungsgymnasiet permanentar Bryggans metoder i sin nya organisation inom det Individuella programmet. Genom ett team, som består av lärare i kärnämnen, gymnasial praktiksamordnare och studie- och yrkesvägledare, skall teamet coacha

elever på det individuella programmet med målet att bli behöriga för att kunna påbörja ett nationellt program på gymnasieskolan.

Aleholmsskolan i Sävsjö har haft svårt att få eleverna att vilja komma till projektet, och antalet som har skrivits in i projektet har varit få i förhållande till det antal som var presumtiv målgrupp på skolan. En förklaring till detta förhållande är att gymnasieskolans personal vid projektstarten var frågande till projektets syfte. Inom gymnasiet pågick arbetet med eleverna, och projektet hade svårt att särskilja vad som skilde skolans ordinarie arbete och vilket mervärde projektet kunde bidra med till eleven och skolan. En tydligare förankring på skolan innan projektstart skulle ha underlättat för projektet att etablera sig. Till hösten 2009 hade Bryggans pedagog dock etablerat sig att vara en naturlig del av elevernas vardag på skolan. Skolan reviderade också schemat för att underlätta samarbetet med projektet. Projektresultatet blir dock att Bryggan till stor del blev en extra pedagogisk resurs till skolans stödundervisning för ett fåtal av programmets elever på skolan. Bryggan har dock prövat att utföra studiehjälpen ute på en arbetsplats (s.k. ambulerande pedagog) för två elever och vilka efter praktikperioden återvände till studier på gymnasieskolan och folkhögskola.

6.3 Aktiviteter riktade mot arbetsmarknaden

Projekt mål: *”Minst 70 % av de nyanlända flyktingarna/invandrarna inom åldersgruppen 16-64 år skall erbjudas aktiviteter som syftar till att integrera dessa på arbetsmarknaden, senast 6 månader efter kommunplacering”*

6.3.1 Individuella coachsamtal

Genomförande

Det individuella samtalet är lösningsfokuserat där metoden är att coachen, tillsammans med deltagaren, konstruerar lösningar snarare än löser ett problem. Under samtalet skapar coachen en gemensam plattform för samarbetet och hur en lösning på deltagarens problem eller olösta fråga kan se ut. Sedan undersöker man gemensamt vad som för tillfället fungerar och hur detta är möjligt. Efter hand formulerar deltagaren vilka steg denne behöver ta för att komma närmare en lösning. Dessa samtal resulterar i en planering mot problemets lösning.

Resultat

Samtliga deltagare i projektet har haft individuella samtal med en coach anställd i projektet. Deltagaren har samma coach som följer deltagaren under sin tid i projektet. Projektet har ingen tidsgräns för deltagaren utan inskrivningens längd är behovsstyrd och som revideras utefter resultatet av deltagarens framsteg.

Slutsats

Coachsamtalen är ett viktigt verktyg för att stödja en deltagare mot sin egen lösning. Bryggans pedagoger har vid båda gymnasieskolorna använt den lösningsfokuserade samtalsmetoden. Utvärderingen visar att metoden varit framgångsrik i samtalen med dessa elever att delta i projektet.

Att se effekter av det lösningsfokuserade samtalet är för projektets deltagare med utländsk bakgrund en längre process. Det har varit svårt att använda det

lösningfokuserade samtalet p.g.a. deltagarnas lägre språknivå och mindre ordförråd. Samtalet har ofta begränsats till ett konkret innehåll istället för föreställningar och abstrakta målbilder mot en lösning av problemet. Den lösningfokuserade samtalsmetoden är dock etablerad inom både Arbetsförmedlingen och Migrationsverket, och torde därför kunna fungera bättre än den gjort i projektet. Ett svar på detta kan vara att projektpersonalen hade varierade kunskaper om den lösningfokuserade samtalsmetoden. Därför skulle en grund- och fortbildning inom samtalsmetoden troligen ha gjort att metoden fungerat bättre för både coacher och deltagare under projektiden.

6.3.2 Språkverkstad

Genomförande

Bryggans coacher fick tidigt i projektet erfarenheter som visade att den språkliga kompetensen i svenska var en viktig nyckel till att uppnå målet; integration i arbetslivet. Projektmålet att deltagaren; ”...skall erbjudas aktiviteter som syftar till att integrera dessa på arbetsmarknaden, senast 6 månader efter kommunplacering”, visades vara mycket svår att genomföra på grund av deltagarnas ännu ej tillräckliga kunskaper i svenska språket.

Flertalet deltagare läste svenska för invandrare (Sfi) på Vetlanda Lärocentrum eller Komvux i Sävsjö, men coacherna gjorde bedömningen att deltagarna behövde ytterligare aktiviteter där denne kunde träna det svenska språket.

Projektet startade därför en s.k. språkverkstad på båda orterna och som genomfördes av projektets pedagoger. Aktiviteten var en gruppaktivitet, vilken innehöll två nivåer, en lättare och en svårare. Målsättningen var att utveckla det svenska språket, ge ökad kunskap om samhället samt en ökad social gemenskap. Genom samtal, tidningsläsning, en gästföreläsning, studiebesök, diskussioner i grupp, etc. gjordes bedömningen att deltagarens kunskaper i svenska språket skulle öka. Aktiviteten genomfördes parallellt med ordinarie studier i svenska språket på Sfi.

Resultat

Inom språkverkstaden visade det sig snabbt att metoden tydligare skulle särskiljas från Sfi, men samtidigt innehålla moment av språkträning som ett bra komplement parallellt med Sfi. Projektet arrangerade därefter språkverkstaden tillsammans med Jobbhuset i Sävsjö som kunde erbjuda sysselsättning i sitt ordinarie program (träverkstad, trädgårdsskötsel, snöröjning, möbelrenovering, cykelverkstad, etc.). Vetlanda kommun saknade däremot möjligheter till aktiviteter parallellt med Sfi, och istället utökades tillfällena till språkverkstad med projektets pedagoger i projektets lokaler när Sfi-eleverna var lediga från skolan.

Slutsats

Projektet uppnår ej målet ”integrera dessa på arbetsmarknaden, senast 6 månader efter kommunplacering”. Flertalet av projektdeltagarna har inom denna tidsram inte den språkliga grund som krävs för att komma ut i arbetslivet. Språkutveckling är en långsam process och styrgruppen till projektet beslutade därför att inte fortsätta med språkverkstaden utan istället lägga resurserna på andra aktiviteter i projektet. Flertalet kommunplacerade invandrare börjar dessutom inte på Sfi-undervisning omedelbart vid inflyttning till kommunen, utan ställs i kö. Intaget görs sedan utifrån

pedagogisk bedömning utifrån klassens kunskapsnivå, och antalet elever i klassen. Att påbörja Sfi kan således dröja upp till tre månader efter kommunplacering, vilket projektet inte förutsatt i sitt förarbete till projektansökan.

6.3.3 Praktik Genomförande

Bryggan har till och med den 30 september 2010 anvisat projektdeltagare till arbetsplatsförlagd praktik till 72 olika arbetsgivare. Fördelat på privata- och offentliga arbetsplatser är fördelningen 40 arbetsgivare inom privata företag (Vetlanda 25, Sävsjö 15), och 32 kommunala arbetsgivare (Vetlanda 26, Sävsjö 6). Den vanligaste inriktningen på praktikperioden är den s.k. yrkespraktiken där syftet för deltagaren varit att pröva arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Praktikperioderna har varierat mellan 1 månad till 6 månader.

Projektet har prövat att tydliggöra syftet med en praktikperiod genom att dela upp aktiviteten i inriktningarna; ”spetspraktik”, ”yrkespraktik” alt. ”kombipraktik.” Inriktningarna på praktik aktualiseras utefter resultatet av kartläggningen av deltagarens utbildning och arbetslivserfarenhet, samt den individuella planering deltagaren har med Bryggans coach.

Spetspraktik: Syftet med spetspraktik är att pröva sitt tidigare yrke eller yrkesutbildning från hemlandet på den reguljära arbetsmarknaden. Genom spetspraktik kan deltagaren jämföra yrket utifrån tidigare erfarenheter från hemlandet, d.v.s. en slags validering på den öppna arbetsmarknaden. Ger yrkesprovningen bra omdöme kan det motivera och vägleda deltagaren att denne söker en utbildningsplats eller söker arbete inom samma yrkesområde på den reguljära arbetsmarknaden. På Aleholmsskolan i Sävsjö finns denna möjlighet för Sfi-studerande att ”pröva på” utbildning inom programmen; livsmedel, hotell & restaurang, bageri och styckning. Provningsen pågår under 5-6 veckor, 2-3 tillfällen i veckan parallellt med Sfi-studier.

Yrkespraktik: Syftet är att pröva den svenska arbetsmarknaden, och genom praktiken få vägledning och motivation inför framtida yrkesval i Sverige.

Kombipraktik: Syftet med kombipraktik var att träna språket parallellt med Sfi-undervisning. Läraren inom Sfi kunde i samverkan med Bryggan och socialförvaltningen rekommendera utvalda elever att ytterligare träna svenska språket på en arbetsplats i kombination med Sfi.

Resultat

Projektet har medverkat till att 20 projektdeltagare fått arbete på den reguljära arbetsmarknaden, se tabell 1. Av dessa 20 deltagare har 8 haft praktik innan anställning. Projektet har utvärderat åtta av dessa deltagare (fyra män och fyra kvinnor) som fått arbete, **se bilaga 2**. Det visade sig att hälften (fyra personer) hade fått jobb efter en eller flera praktikperioder. Tre av dessa fick jobb på samma företag eller förvaltning där praktikperioden ägde rum, och sammantaget visar detta att ca 50 % av dem som får jobb har haft en eller flera praktikperioder innan anställning.

Vidare har samtliga åtta god kunskap i svenska språket, samt att samtliga åtta var motiverade genom sina kontakter med Bryggans coacher. Samma utvärdering visar också att goda kunskaper i svenska språket var en viktig komponent för dessa att få jobb. Samtidigt är det också viktigt att deltagaren får stöd för att behålla sin motivation. Individuella insatser tidigt brukar diskuteras som motkraft till passivisering, och här har Bryggan visat sin roll med individuella motivations- och stödsamtal.

Slutsats

Bryggan har medverkat till att 20 projektdeltagare fått arbete på den reguljära arbetsmarknaden, och av dessa 20 deltagare har åtta haft praktik innan anställning. Projektet har genomfört praktik hos 72 olika arbetsgivare, och bedömer därför att praktik är en viktig metod för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Förutom att chanserna ökar till anställning, ger också praktik möjligheter till att pröva och jämföra yrken utifrån erfarenheterna från hemlandet, d.v.s. en slags validering. För att förväntningarna skall infria sig med en praktikperiod är det därför viktigt, för både deltagaren och mottagande praktikanordnare, att *syftet är klarlagt* med praktikperioden innan den startar, och för att tydliggöra syftet med en praktikperiod kallas aktiviteten spetspraktik, yrkespraktik resp. kombipraktik, se vidare inom målet; Mentorsföretag.

6.3.4 Utvecklingsplan

Genomförande

När den nyanlände flyktingen bosätter sig i mottagande kommun upprättar flyktinghandläggaren på socialförvaltningen en *integrationsplan*. I samband med detta möte upprättar Arbetsförmedlingen en *handlingsplan*. Efter en kort tid i Sverige börjar den nyanlände studera svenska för invandrare (Sfi). I samband med detta upprättar läraren en *studieplan*. När den nyanlände anmäls till Bryggan gör coachen en *planering* för insatser mot arbetsmarknaden. Sedan tidigare finns en s.k. regional överenskommelse följt av en lokal överenskommelse upprättad för samordning av insatser mellan samverkande parter. Parterna är kommunen, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, primärvården och Försäkringskassan. Det blir således många planer på samma individ, och därför har projektet utarbetat en *Utvecklingsplan* med syftet att samordna dessa planer, **se bilaga 3**.

Utvecklingsplanen skulle kunna vara det dokument som samordnar aktiviteterna, vilket också Skolverket förordar i sitt stödmaterial; Sfi – kartläggning och studieplanering 2004. Utveckling påbörjades våren 2010 pågår tillsammans med Sfi-lärarna och Jobbhuset i Sävsjö. En arbetsgrupp har tagit fram en pilotgrupp för aktiviteten där fyra deltagare (två kvinnor och två män) deltar.

Resultat och slutsats

Det är för tidigt att delge något projektresultat om ev. effekter utvecklingsplanen visat i projektet.

6.3.5 Aktiviteter riktade till kvinnor

Genomförande

Projektet Bryggan har haft som målsättning att stötta och föra våra mottagna flyktingar i kommunen närmare arbetsmarknaden under två år. Under arbetet i verksamheten har en grupp utkristalliserats, som stående långt ifrån arbetsmarknaden. Det är kvinnor med och utan arbetslivserfarenheter. Projektet tog som utgångspunkt att många invandrarkvinnor lågprioriterar sina möjligheter till friskvård, exempelvis av både tidsskäl och ekonomi. Dessutom upplever flera kvinnor att utbudet av aktiviteter som passar dem är få, och oftast är det enbart promenader deras enda möjlighet till friskvård. Trots att Vetlanda och Sävsjö ligger nära varandra, och goda bussförbindelser finns, är det få eller inga kvinnor som känner någon på den andra orten. Flera kvinnor är således ensamma i sin situation och behöver också få möjlighet att utöka sitt sociala nätverk. Syftet var att påverka deltagarna att göra aktiviteter ”ute i samhället” som ”samhällsmedborgare”, och att de sedan förhoppningsvis fortsätter med denna, eller andra aktiviteter i samhället, under och efter projektiden. Projektet ponerade dessutom att ett ökat välbefinnande skulle göra deltagarna mer motiverade att närma sig arbetsmarknaden.

Vissa av dessa kvinnor hade varit mycket svåra att få kontakt med, då de många gånger uteblivit när de tidigare kallats per brev till inskrivnings- och coachsamtal, eller till kvinnogruppsträffar. Projektets coacher har genom telefonsamtal eller hembesök fått kontakt med dessa kvinnor, och kunnat erbjuda dem en riktad aktivitet i form av bad för den gruppen från båda kommunerna. För att kunna genomföra aktiviteten hade en rehabiliteringsbassäng bokats i Vetlanda, fram till och med höstterminen 2010, eftersom gruppen har en majoritet av muslimer, badade kvinnorna i en avlyst del av bassängen avsedd för 10 personer, och som var fri från insyn från andra badgäster. Inga barn skulle delta med motiveringen att kvinnorna skulle tala ”för sig själva” och inte kunna använda barnen som ”språkrör”. Vid dessa tillfällen badar även Bryggans projektpersonal med deltagarna.

Bryggan tog in intresseanmälan vilket visade att intresset från kvinnorna var stort. Åtta kvinnor från Sävsjö valde att delta. Kvinnorna delades upp i två grupper, där ena gruppen på fyra deltagare var från Afghanistan och talade persiska, och den andra gruppen bestod av fyra kvinnor från Somalia och Irak, som kunde samtala på arabiska, samt en kvinna från Tibet. I Vetlanda möttes de upp av motsvarande antal kvinnor, inskrivna i Bryggan, samt en projektcoach. Varje grupp fick delta två gånger och totalt antal badtillfällen var fyra gånger.

Resultat

Aktiviteten har varit mycket uppskattad av de kvinnor som deltog i badet. En av deltagarna kunde simma men de övriga deltagarna hade ingen erfarenhet av att ha badat i bassäng eller en sjö. Trots att de flesta kvinnor aldrig hade badat uppvisade de entusiasm och mod i vattnet och ville bli visade tekniken att simma. De tränade oavbrutet i vattnet. Det var mycket skratt och sång i bassängen. Kvinnorna upprättade vänskapsband mellan nationaliteter och kommuner.

Inom lokalen för Vetlandas bassäng finns endast två små utrymmen för att duscha. Dessa utrymmen räckte inte till, och minst hälften av kvinnorna följde med projektpersonalen genom ”ej säkra utrymmen” för att duscha och basta i de allmänna utrymmena. Vid resorna till och från badet diskuterade deltagarna och coachen om religionen och traditionens betydelse och vilka begränsningar det kan innebära, t.ex. att duscha kroppen i allmänna utrymmen. De flesta av kvinnorna kom från traditioner där det var en synd, när kvinnor visade sig nakna för varandra. En kvinna berättade att hon aldrig hade duschat eller badat naken, ens med sin man. Detta förhållande i kultur och/eller religion kan vara djupt rotat i kvinnorna som då inte våga bryta detta med rädslan att tappa sin heder. Ett förtroende med tillit hade skapats mellan kvinnorna, varav de blev besvikna att inte kunna fortsätta åka och bada, *nu när de var på väg att lära sig simma*. De såg en stor svårighet, att både ekonomiskt och praktiskt, samla ihop tillräckligt många för att hyra bassängen för sig själva i Vetlanda. Bryggan köpte därför mer badtid av badhuset, och genomförde ytterligare badtillfällen hösten 2010. De extra badtiderna medförde dessutom att några anmälde sig till säkerhetskursen på den kommunala simskolan.

Slutsats

För att stärka kvinnorna på arbetsmarknaden behöver flera utveckla svenska språket samt öka kunskapen om samhället och arbetslivet innan aktivt arbetssökande kan blir aktuellt. Flera av kvinnorna hade med sina tonårsdöttrar 17-18 år, som aldrig får simundervisning i skolan. De invandrarungdomar som hänvisas till Sfi, svenska för invandrare, får aldrig tillgång till simundervisning i skolan. Någon kvinna skickade in sin man för att kolla upp om det fanns män i lokalen. Där möttes mannen av Bryggans personal och fick förklarat att bassängen var avskild från övriga badgäster. Det är dock för tidigt att påvisa i projektet om deltagarna närmat sig arbetsmarknaden, men aktiviteten var ändå en metod för att skapa ett förtroende med tillit mellan coachen och deltagaren. *Aktiviteten visar dessutom att kvinnorna blev starkare i grupp och vågade utmana gängse traditioner och reaktioner inom sin egen kultur*. Kvinnogrupper kan därför vara ett bra sätt att stärka kvinnorna till att göra aktiviteter på arbetsmarknaden, och speciellt de som inte har någon erfarenhet av arbetsmarknaden. Till gruppaktiviteten är det också viktigt att använda den lösningsfokuserade samtalsmetoden för att göra deltagaren mer delaktig och motiverad.

6.3.6 Bryggan till föreningslivet/Vetlandamodellen

Genomförande

En inspirationskväll arrangerades på Njudungsgymnasiet i Vetlanda under våren 2010 av Arbetsmarknadsenheten i Vetlanda, tillsammans med Smålandsidrotten, Arbetsförmedlingen och projekt Bryggan. Till kvällen hade föreningar och kyrkor inbjudits med målsättning att hitta praktikplatser ute på föreningarna för deltagare inskrivna på arbetsmarknadsenheten och Bryggan. Arbetsförmedlingen kunde använda det arbetsmarknadspolitiska programmet Lyft, vilket innebar att deltagaren kunde få aktivitetsersättning under praktikperioden.

Resultat

30 föreningar var inbjudna till en informationskväll på Njudungsgymnasiet i Vetlanda. 20 föreningar kom till informationskvällen och flera av dem anmälde föreningens intresse att ta emot en eller flera praktikanter. Till 30 september, 2010 fanns det 23 Lyft-platser inom 16 föreningar. Inga platser anmäldes från kyrkorna. Av dessa 23 Lyft-platser har 10 fått praktikanter anvisade, varav en varit anvisad från Bryggan.

Slutsats

Anledning till att det är få som haft Lyftplats beror till viss del på praktikplatsernas karaktär, där man i många fall arbetar ensam utan nära kontakt med handledare vilket inte gynnar Bryggans deltagare som måste ha handledare för att kommunens olycksfallsförsäkring skall gälla.

6.3.7 Studiecirklar

Genomförande

Bryggan i Sävsjö och Jobbhuset planerade att tillsammans med Vuxenskolan utveckla aktiviteter som bidrar till ett närmande av arbetsmarknaden för projektets deltagare. Syftet med studiecirkelarna är att öka ansvaret för deltagarna. Genom att deltagarna själva ansvarar för aktivitetens genomförande, avlastar arbetssätter även projektets coacher och Jobbhusets personal. Denna typ av s.k. Kamratstudiecirkel innebär att ledaren inte är arvoderad och då kostar det inte något för deltagaren. Det behöver dock vara minst 3 deltagare. Planeringen var att studiecirkeln skulle innehålla bakning av bröd, men även korgflätning och cykelreovering åt allmänheten. Vidare skulle även naturgrupp, friskvård, och fiske anordnas. En idé finns också att arrangera tematräffar tillsammans med kommunens integrationsarbete.

Resultat

Vuxenskolan genomförde under oktober och november 2010 studiecirklar där två grupper ingick i hälsocirkeln – Hälsokörkortet tillsammans på Vuxenskolan. 14 kvinnor och tre män inbjöds, och cirkelarna genomfördes med sju deltagare i vardera grupp. Deltagarna har träffats en gång i veckan under nio veckor. Sammanlagt deltog 14 deltagare från Bryggan, samt några deltagare från Jobbhuset.

Slutsats

Utvärderingen visade, att studiecirkelformen överlag har fungerat ganska bra. Projektet kan konstatera, att några deltagare deltog vid någon eller några tillfällen, men att de flesta hade god närvaro. Vi tror att studiecirkeln är en bra arbetsmetod vid integrationsarbetet. Dels för att en del av våra invandrare inte är vana vid den traditionella skolformen, dels att studiecirkelformen kan lyfta fram deltagarnas vilja till att dela med sig av sina egna kunskaper och erfarenheter. En svårighet var dock att rekrytera studiecirkelledare från deltagarna i Bryggan eller Jobbhuset. Att vara ledare kräver kompetens, och saknar den presumtiva deltagaren denna kompetens, kunde varken projektet eller Jobbhuset utbilda inom detta kompetensområde. Studiecirkelformen inom projektet är därmed avslutad.

6.4 Kartläggning

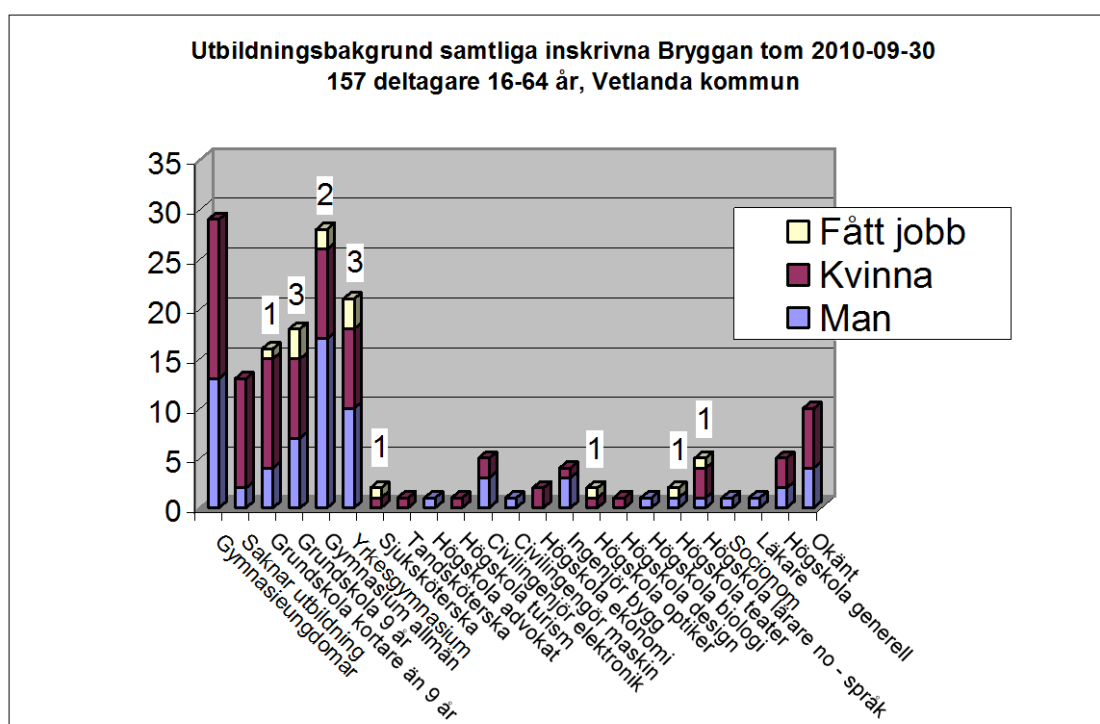
Projektmål: "Samtliga nyanlända flyktingar/invandrare i projektet skall genomgå kartläggning av medhavda kompetenser från sitt hemland"

Genomförande

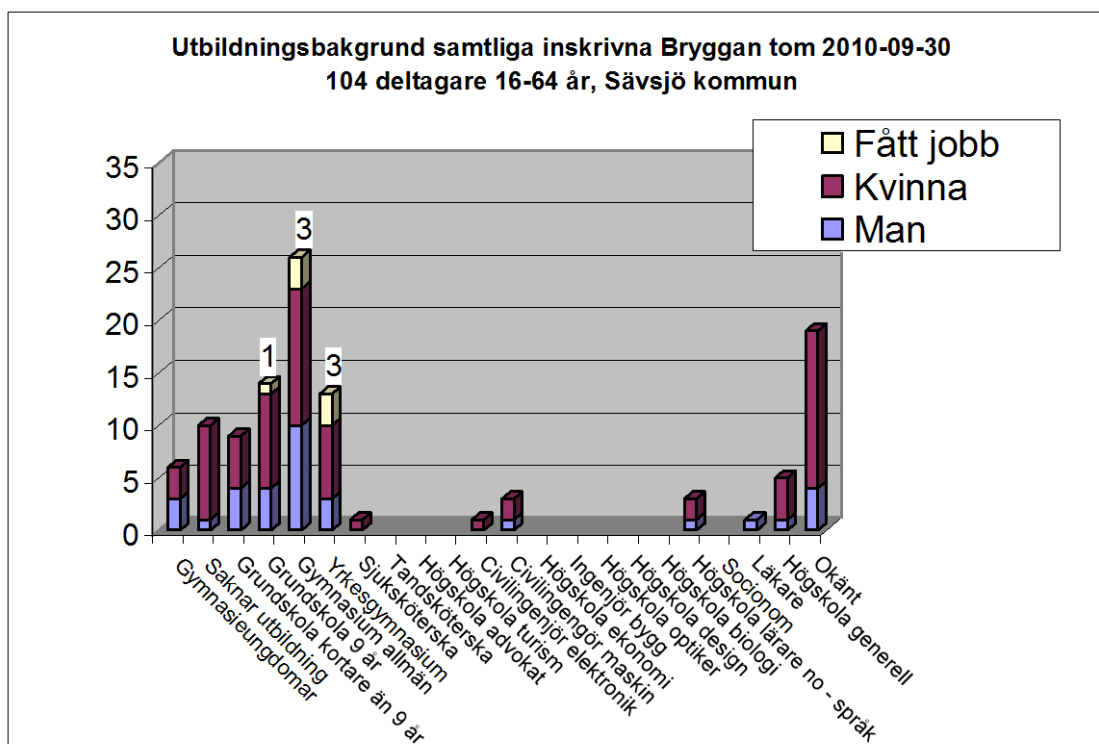
Flyktinghandläggare upprättar tillsammans med Arbetsförmedlingen och socialförvaltningen en introduktionsplan med varje mottagen flykting. I denna planering ingår också en kartläggning av medhavda kompetenser från hemlandet. Utifrån uppgifterna i introduktionsplanen genomför Bryggan en fördjupad kartläggning av deltagarens kompetens och arbetserfarenhet från hemlandet. Samtalet genomförs med tolk på deltagarens hemspråk. Resultatet av kartläggningen dokumenteras i Procapitas arbetsmodul och databas för användning av arbetsmarknadsenheten och socialförvaltningen inom kommunen.

Resultat

Genom det fördjupade kartläggningssamtalet kan projektet tydliggöra medhavd kompetens hos den nyanlända. Procapita installerades i Vetlanda juni 2009 och i Sävsjö september 2009 vilket medförde att samtliga kartläggningar inte dokumenterats. De deltagare som anmälades till projektet efter dessa tidpunkter har samtliga kompetenser kartlagts, tabell 1.

Tabell 1. Vetlanda kommun

Tabell 1. Sävsjö kommun

Slutsats

Arbetsmarknaden i hemlandet ser inte ut som arbetsmarknaden i Sverige. Genom en fördjupad kartläggning ökar möjligheten att deltagaren kan använda sina medhavda meriter inom ”rätt” område på arbetsmarknaden. En relevant kartläggning ökar således möjligheterna till meningsfull praktikperiod i enlighet med deltagarens planering.

6.5 Mentorsutbildning

Projekt mål: ”Minst 20 st. arbetsställen inom näringslivet har vid projektslutet en eller flera utbildade mentorer (anställda på företaget)”

Genomförande

Projektet har genomfört kampanjer mot företag och förvaltningar inom båda kommunerna med syfte att marknadsföra idén med att vara Mentorsföretag. Projektplanen beskriver att projektet skall genomföra en mentorsutbildning med företag som anmäler sig som mentorsföretag till projektet. Mentorsutbildningen skulle bekostas av projekt Bryggan. För att lyckas med att rekrytera mentorsföretag bedömde styrgruppen att marknadsföringsinsatser riktade till företagen först måste genomföras. Därför ändrades planeringen till att först genomföra konferenser med presumtiva mottagare av projektets målgrupper. Syftet med konferenserna var att ta in synpunkter och diskutera angående vad ett mentorskap kräver för kompetenser hos mottagande organisation. Med dessa kunskaper kunde ett anpassat utbildningsprogram tas fram till mentorerna på företagen.

Kampanjen startade med att Bryggan, tillsammans med båda kommunernas arbetsmarknadsenheter, kontaktade ca 170 st. arbetsplatser, samt berörda fackliga

organisationer inom både kommunal förvaltning och det privata näringslivet. Kampanjen genomfördes med hjälp av Dynamisk Utveckling AB (direktupphandling till projektet). Arbetsgivarna bjöds in till en lunchinformation där medverkande företag och förvaltningar fick information om projektet och idén med att vara ett mentorsföretag. I samband med lunchinformationen fick samtliga organisationer ett erbjudande till medverkan vid två mentorskonferenser den 18 och 25 januari, 2010.

På konferensen skulle medverkande företag, fackliga organisationer och förvaltningar diskutera och påverka utformningen av att vara ett mentorsföretag. Projektet marknadsförde dessutom att medverkande företag kunde erhålla 1200 kr i veckan som ersättning vid genomförandet av praktik med ett mentorskap riktat till projektets målgrupp. Enbart privata företag kunde få ersättningen. Av ca 170 kontakter med arbetsplatser, inom båda kommunerna, tackade drygt 40 företag, offentliga förvaltningar och fackliga organisationer ja till medverkan vid någon av mentorskonferenserna.

Resultat

Av dessa 40 anmälda deltagare till konferenserna deltog 26 på konferenserna. Till konferenserna hade några organisationer medverkan av flera representanter. Utöver dessa 26 organisationer var också representanter från arbetsmarknadsenheterna i Vetlanda och Sävsjö representerade samt en representant från Europeiska socialfonden (ESF), **se bilaga 4**. Resultatet på konferenserna blev ett gemensamt dokument om vilka steg en praktikperiod torde följa för att uppnå ett bra resultat, både för praktikanten och för arbetsstället. Dokumentet beskriver att för att kunna kalla sig; "Mentorsföretag" är det viktigt att följande kriterier är uppfyllda:

- Arbetsplatsen ställer upp för mentorfolderns steg gällande kvalitetssäkring av en praktikplats
- Bryggan kan återkomma med en ny praktikant
- Arbetsplatsens mentor kan delta på mentorsutbildning

Dokumentet presenterades i en folder som bearbetades tillsammans med reklamföretaget Prinfo Bergs Kommunikation i Vetlanda (direktupphandling till projektet), **se mentorsfolder** (separat dokument). Till och med 30 september 2010 har Bryggan har anvisat projektdeltagare till 40 privata arbetsgivare, varav 8 kunnat rekvidrera ersättning för mentorskap till projektets målgrupp

Slutsats

Resultatet av mentorskonferenserna genererade inte ett förslag på innehåll av en mentorsutbildning enligt projektplanen, utan ett gemensamt dokument som beskriver vilka steg en praktikperiod skall innefatta för att bli lyckad för alla parter. Mentorskonferenserna utvärderades och enligt närvarande företag, kommunala förvaltningar och andra organisationer var idén med mentorsföretag dock ett steg i rätt riktning. Under juni 2010 redovisar projektet att kontakt finns i Vetlanda med 17 privata företag och 4 kommunala förvaltningar gällande praktikplaceringar av deltagare i projektet. Projektet i Sävsjö kan redovisa 14 privata företag och 1 kommunal förvaltning.

Om projektets mål är uppnått är oklart då det är osäkert om aktuella 36 organisationer har etablerat kriterierna, enligt ovan, för att kunna kalla sig Mentorsföretag. 8 företag bedömdes dock av projektet uppfylla kriterierna för mentorskap och fick ersättning för detta, dvs. 1200 kr per praktikvecka.

Projektet hade budgeterat för att 165 deltagare skulle genomföra 4 veckors praktik på avtalade mentorsföretag, vilket motsvarar ca 660 praktikveckor på 100 företag beroende på praktikavtalets längd. Projektresultatet på 8 företag visade därmed att projektet måste fortsätta vara drivande i arbetet med marknadsföring och utveckling av idén med mentorer på arbetsplatser. Bryggan direktupphandlade därför ett kompletterande uppdrag av Dynamisk Utveckling AB, att i samarbete med Bryggan, genomföra en uppföljande mentorskonferens under december 2010, **se bilaga 5**.

6.6 Utbildning söka jobb

Projektmål: *”Samtliga deltagare i projektet skall genomgå utbildning i metoder hur man söker, finner och behåller ett arbete”*

Genomförande

Bryggan har genomfört aktiviteten; ”söka jobb verkstad” med målgruppen invandrare 16 till 64 år. Aktiviteten är en gruppaktivitet där grupper träffas ett tillfälle i veckan under sex veckor. Syftet med aktiviteten är att stärka deltagaren på arbetsmarknaden. Aktiviteten innehåller olika moment där denne skall öva presentation av sig själv och sina meriter på ett arbetsmarknadsmässigt sätt. Bryggan har inrett kurslokaler som även innehåller persondatorer där aktiviteten genomförs. Målet med aktiviteten är att deltagaren vid kursslutet utarbetat ett personligt CV, och samtidigt ökat sina kunskaper om; hur och/var man söker jobb, övat på anställningsintervjuer, samt utökat sitt kontaktnät på arbetsmarknaden.

Resultat

Bryggan når inte upp till målsättningen 100 % deltagande i aktiviteten. Förklaringen är att; några deltagaren har andra aktiviteter vid kurstillfället som t.ex. Sfi-undervisning, genomför praktik, etc. och kan därför inte delta av praktiska skäl. Några har också CV sedan tidigare eller fått jobb och bedöms av projektet sakna behov av aktiviteten. Erfarenheten i projektet är också att deltagare med låg språknivå har svårt att ta till sig aktiviteten. Flera deltagare som är korttidsutbildade har dessutom ingen eller ringa vana av tangentbordet på persondatorerna vilket gör skrivarbetet av eget CV svårt och tidskrävande.

Slutsats

Projektets coacher upplever att aktiviteten söka jobb verkstaden är uppskattad av våra deltagare. Den personliga coachingen och söka jobb verkstaden kompletterar och förstärker dessutom förhållandet mellan coachen och deltagaren på ett positivt sätt. En s.k. utvecklingsplan (se bilaga 3) som innehåller både glos- och tangentsbordsträning före CV-kurs torde underlätta ett deltagande i denna aktivitet.

6.7 Lokal överenskommelse

Projekt mål: ”Vid projekt slutet skall en lokal överenskommelse ha upprättats om samverkan mellan Vetlanda och Sävsjö kommuner för samordning av insatser gällande projektets målgrupper”

Genomförande

Vetlanda och Sävsjö kommuner har tillsammans med Vimmerby kommun, Hulfsfreds kommun och Nässjö kommun har genomfört en gemensam ESF-ansökan som kallas Bryggan 2, samt utvecklar ytterligare en ESF-ansökan, Gjuteriprojektet. Diskussioner pågår vilka ytterligare kommunöverskridande projekt som kan vara lämpliga för samverkan mellan kommunerna. Områden som diskuteras är; handläggarsamverkan, samverkan kring jobb/praktik, men också strategisk samverkan som t.ex. personalutbildning inom arbetsmarknadsenheterna.

Slutsats

Kommunerna har således pågående (informellt) samverkan för insatser mot projektets målgrupper, men hittills har ingen lokal överenskommelse upprättats.

7. Deltagande aktörer i projekt Bryggan

Vetlanda kommun, socialförvaltningen
Sävsjö kommun, socialförvaltningen
Arbetsförmedlingen Vetlanda, Sävsjö
Njudungsgymnasiet Vetlanda
Aleholmsskolan Sävsjö
Lärcentrum Vetlanda
Komvux Sävsjö
NUVAB (näringslivsföreningen Vetlanda)
SNAB (näringslivsföreningen Sävsjö)

8. Jämställdhetsintegrering

Bryggan har genomfört aktiviteter riktade till kvinnliga deltagare, med kort eller ingen erfarenhet av arbetsmarknaden, med syfte att närma sig arbetsmarknaden. Utgångspunkten var att försöka förändra kvinnornas livssituation och villkor i samhället, snarare än utgå från att kvinnorna befanns sig på en könssegregerad arbetsmarknad. Deltagarna har aktiverats inom områden de behärskar och på så vis bygger coachen upp förtroende och tillit. Projektet skapade denna mötesplats genom att erbjuda bad på offentliga badhus, samt studiecirkel i bakning.

Genom att genomföra dessa aktiviteter, hoppades projektet att kunna stärka kvinnorna och genom ökad självkänsla, våga utöka aktiviteterna mot mer ”avancerade” ute i samhället, t.ex. praktik på en arbetsplats. Påverkas kvinnorna att bli mer nyfikna och aktiva i samhällets institutioner, kan det på sikt ge en ökad delaktighet i samhället. Nästa steg kan vara att kvinnorna efterfrågar ökade möjligheter till egen ekonomi och då starkare efterfrågar ett ökat deltagande på den reguljära arbetsmarknaden. Mentorsföretagen är en del i metoden att kunna erbjuda kvinnorna en plats på arbetsmarknaden.

9. Tillgänglighet

Mottagningsrum och lokaler har anpassats för deltagare med fysiska funktionshinder. All information som rör projektet kan tillgodogöras genom textdokument. Vid behov anpassas information till målgrupp och dess funktionshinder. Tolk används på deltagarens hemspråk vid behov. Projektet har haft en egen hemsida. Projektets coacher har varit tillgängliga, personligt, via telefon eller mail under kända öppettider. Projektet har med målgruppen 16 till 20 år, tillsammans med gymnasieskolan, utvecklat metoder som syftar till att öka tillgängligheten för ungdomar med psykiska funktionshinder att genomföra ett gymnasialt utbildningsprogram.

Projektet har också genomfört en utbildning inom tillgänglighet riktad till medlemmarna i Bryggans styrgrupp hösten 2010. Utbildningen genomfördes av processtöd tillgänglighet.

10. Främja lärande miljöer

Projektet har strävat efter tät samverkan mellan coach, mentor, arbetsplats och pedagog vilket skapat en plattform för inläring där teori och praktik knyts ihop över två kommuner. Lösningfokuserad samtalsmetod har används som plattform för samtalet mellan coach och deltagare. För målgruppen invandrare har projektet utvecklat en högre förståelse när det gäller den svenska arbetsmarknaden och dess villkor. Speciellt genom att erbjuda deltagaren en möjlighet till praktikplats. Företagens förståelse för olika kulturer torde också ökat när invandrare har haft praktik, men också genom projektets riktade konferensverksamhet mot rekrytering av fler mentorsföretag. Projektet tillsammans med kommunen och Arbetsförmedlingen har också utvecklat samarbete gällande LYFT-platser inom olika föreningar i kommunen där invandraren, och i vissa fall även alternativ miljö till gymnasieungdomen, erbjuds praktik inom en av samhällets institutioner, folkrörelsen, där möte sker mellan deltagare och samhällsmedborgare utanför projektet.

11. Främja innovativ verksamhet

Bryggan har enligt projektplanen prövat verksamheter som bedömts innovativa:

Mentorer anställda på arbetsplatsen, målgrupp invandrare 16 till 64 år

”Mentorerna får utbildning genom projektet för att vara handledare och introducera projektdeltagarna på arbetsplatserna”, se projektmål 4.

Ambulerande pedagoger, målgrupp gymnasieungdomar 16 till 20 år

”Projektet använder ambulerande pedagoger som svarar för undervisning som även kan förläggas till arbetsplatser vid behov”, se projektmål 1.

12. Främja strategiskt påverkansarbete

Projektets styrgrupp var medveten om den potential för arbetsmarknaden som finns hos den invandrande befolkningen, och gymnasieungdomarna. Speciellt representanterna från näringslivet var engagerade i frågan om att utveckla ett mentorskap på företagen, och marknadsförde Bryggan inom sina nätverk, både innan och efter projektstarten. Utöver mentorskonferenserna har projektet haft kontakt med

över 200 företag och förvaltningar (vilket bl.a. medfört praktik på 72 olika arbetsställen). Dessa kontakter har med stor sannolikhet påverkat näringslivet om projektets behövlighet. Näringslivsföreningarna inom båda kommunerna marknadsförde dessutom projektet innan och efter projektstarten. Styrgruppen har dessutom använt processtödet; SpeL, för utbildning inom lärande nätverk kring utvärdering, kommunikation och strategiskt påverkansarbete.

13. Regionala Prioriteringar

Inga regionala prioriteringar är genomförda.

14. Strategiskt påverkansarbete

- Projektet har genomfört påverkansarbete genom att bl.a. arrangera mässor riktade till målgruppen i projektet.
- Fixa Framtiden III den 24 februari 2009, strategiskt påverkansarbete: påverka näringsliv och projektets deltagare att ”hitta” varandra.
- Fixitdagen den 18 maj 2009 i Vetlanda, strategiskt påverkansarbete: påverka politiker och ungdomar att göra val som gagnar projektets deltagare.
- Framtidsmässan i Sävsjö den 20 januari 2010, strategiskt påverkansarbete: påverka näringsliv och projektdeltagare att göra valet av utbildning med tanke på framtida arbetsmarknad.
- Handledarträff den 31 augusti 2010, strategiskt påverkansarbete: påverka näringslivet att öppna för flera praktikplatser till projektets deltagare.
- Presskonferens den 11 maj 2009, strategiskt påverkansarbete: påverka politiker, kommunala tjänstemän på ledande befattningar, representanter från arbetslivet och fackliga organisationer, från båda kommunerna, med syftet att marknadsföra projekt Bryggan.
- Projektet har hittills under projekttiden varit med i 16 st. tidningsartiklar om olika aktiviteter inom projekt Bryggan, t.ex. aktiviteten mentorskonferenser, mässorna på gymnasiet, etc.

15. Extern utvärdering

Clas Ottne, Manegement AB, har utvärderat projektet. Han har dessutom under projekttiden, diskuterat vid några av projektets styrgruppsmöten, hur projektresultaten kan förbättras och spridas strategiskt. Utvärderaren har också diskuterat med projektledaren och styrgruppen hur implementeringen av projektets resultat till ordinarie organisationer kan genomföras. Clas Ottne har vid sista styrgruppsmötet i projektet redovisat resultatet av utvärderingen. All rapportering har utvärderaren dokumenterat i en slutrapport, **Slutrapport utvärdering 20 dec 2010** (separat dokument).

16. Egenutvärdering

Förutom den externa utvärderingen har projektet genomfört egenutvärdering och diskuterat mål och bedömt resultat, vilket sedan tagits upp i styrgruppen för vidare bedömning av resultatet.

17. Budget och finansiering av projektet

Kostnader i projektet	2009	2010	Totalt projektet
Lön egen anställd projektpersonal	2170022	2170023	4340045
Kostnader för utbildning, föreläsare, inträde, resor, mentorskap	489700	489700	979400
Lokaler, lokalvård, el.	353400	353400	706800
Leasingbil, drivmedel, resor	92880	92880	185760
Telefoner, datorer, datorprogram, tolk, inventarier, kontorsmaterial	343411	343411	686822
Utvärdering av projektets resultat	64700	64700	129400
Marknadsföring, annonser, mässor	78173	78173	156346
Strategisk påverkan, konferenser, hemsida	62370	62370	124740
Totalt kostnader i projektet			7309313

Stöd från Europeiska socialfonden ESF	3617719	3691594	7309313
--	---------	---------	----------------

Offentlig finansiering	2009	2010	Totalt projektet
Lön offentlig personal Sävsjö kommun			
Arbetsförmedlare Vetlanda/Sävsjö, 0.75% tjänst	319440	319440	638880
Socialsekreterare Sävsjö kommun, 100 % tjänst	426000	426000	852000
Praktikanskaffare Aleholmsskolan Sävsjö, 50 % tjänst	200160	200160	400320
Studie- yrkesvägledare Aleholmsskolan, 0.2% tjänst	86880	86880	173760
EU-administratör Sävsjö kommun	16699	16699	33398
Ersättning till deltagare i projektet			
Arbetsförmedlingen, aktivitetsersättning, anställningsstöd	724000	724000	1448000
Vetlanda kommun, ekonomiskt bistånd	2026875	2026875	4053750
Sävsjö kommun, ekonomiskt bistånd	1577000	1577000	3154000
Lön offentlig personal Vetlanda kommun			
Vetlanda Lärcentrum, 0.3% tjänst	130356	130356	260712

Praktikansköffare/coach, 100 % tjänst	426000	426000	852000
Njudungsgymnasiet, praktikansköffare, 0.75% tjänst	332280	332280	664560
EU-administratör, 0.4% tjänst	150293	150293	300586
Totalt offentlig finansiering			12831966

17.1 Kommentar till budget

Beviljade medel från ESF till projektet är högst 7 309 313 kronor. Projekt Bryggans ekonomiska redovisning beräknar att projektets samtliga fakturerade kostnader fram till projektslutet den 31 december 2010, blir ca. 5 900 000 kr. Detta innebär att projektet inte kan rekquirera hela det beviljade beloppet från ESF, utan resterande belopp på 1 409 313 kr återförs till ESF.

En förklaring till detta är projektets felkalkylering för mentorer på mentorsföretagen. Projektet budgeterade att 165 deltagare skulle genomföra 4 veckors praktik på avtalade mentorsföretag. Varje praktikvecka bedömdes kostade 1132 kr vilket avrundades till 1200 kr. Totalt var budgeten till mentorsföretagen på 747 000 kr. Under projektiden bedömde projektet att 8 företag klarade kriterierna för mentorskap, och 93 840 kr betalades ut till dessa företag. Resterande 653 160 kr förblev således outnyttjade i projektet.

Fördelningen mellan kommunerna av rekquirerade medel från ESF är för Vetlanda 62 % och Sävsjö 38 %, vilket ligger ca 4 % över överenskommen fördelning (2/3 Vetlanda & 1/3 Sävsjö).

18. Sammanfattande bedömning av projektet – reflektion

Hur motverkar vi utslagning och skapar förutsättningar för att alla som kan arbeta faktiskt får ett jobb? Arbetssökande människor blir redan efter ett fåtal månader mer passiva, varvid utanförskapet ökar. En väntetid på upp till 7 år för att komma in på arbetsmarknaden är en katastrof för individen och samhället (enl. Sveriges förra Integrationsminister Nyamko Ana Sabuni). Genom projektet Bryggan har vi kunnat påvisa att det är och förblir än mer angeläget att fortsätta utveckla arbetet med projektets målgrupper. Det måste vara hela samhällets ansvar att bidra med att tillvara dessa människors vilja att arbeta och finna sin plats i arbetslivet.

Bryggans arbete har uppmärksamats positivt hos näringslivet enligt den utvärdering som gjorts i projektet. Detta resultat är en av de viktigaste komponenterna för att målgrupperna skall lyckas på arbetsmarknaden, och sannolikhet ett resultat av det strategiska påverkansarbete projektet genomfört mot arbetsmarknaden. Projektet kom inte ända fram med idén om mentorskap, men hos flera företag har frågan om att ta ett ”socialt ansvar” som en del i företagets policy aktualiserats.

Mycket talar dock för att det är samspelet mellan metoderna och coachernas engagemang som gör att deltagarna tar sig in och vidare på den svenska arbetsmarknaden. Utvärderingen visar att deltagarna upplever att Bryggans coacher ger ett personligt stöd som inte ges av någon annan myndighet eller organisation, vilket också bekräftas av projektets egna utvärderingar.

För att förstärka detta samspel borde projektanordnare framöver satsa mer på utbildning inom samtalsmetodik för de coacher och annan personal som ingår i framtida projekt. Och för att arbeta effektivare med arbetsmarknadsfrågor innebär

detta, förutom näringslivet, att även politiker i kommunen bör vara mer initierad i projektets målgrupps villkor och resurser, för att strategiskt kunna styra och allokera resurser i rätt riktning.

19. Kontaktpersoner för projekt Bryggan

Patrik Ivarsson, sektionschef arbetsmarknadsenheten, 070-349 72 20

Magnus Svensson, projektledare Bryggan, 070-289 74 33

Utvärdering IV-elever från Njudungsgymnasiet Juni 2010

1. Beskriv vad som varit bra med att vara i Gröna huset

- Att det finns valmöjligheter, man kan justera sina tider t ex stanna längre om man blir sen.
- Trivs i lokalen
- Att man får hjälp. Lugnt, tyst, inte stressigt. Lättare att koncentrera mig.
- Tyst och lugn miljö.
- Lugn miljö, bra lokaler.
- Flera små rum, så att alla inte behöver sitta ihop. Lugn och skön arbetsmiljö. En hemtrevlig miljö med mattor, gardiner, fina bord etc.

2. Beskriv vad som har varit mindre bra med att vara i Gröna huset

- När det inte är så många elever kan man känna sig ”blind” för var man är och hur man ligger till i kursen, t ex vilka moment som är kvar. Läraren behöver vara tydlig.
- Att det är lektioner på fredagarna, är trött efter nattens dataspelande fram till kl 03.00.
- Inget.
- Inget.
- Nej.
- Nej.

3. Beskriv vad som har varit bra med lektionerna/arbetsättet

- Lugnet har hjälpt till koncentration. Har ej saknat gemensamma genomgångar/aktiviteter. När man jobbar individuellt går det snabbare.
- Att jobba individuellt är bra. Trivs med att sitta nästan själv.
- Att man får den hjälp man behöver. Bra att jag fick låna en egen dator.
- Mindre grupp och mycket hjälp.

- Bra hjälp av lärarna. Lugn studiemiljö.
- Lugnt och ”slappt”, alltså man har fått mycket gjort samtidigt som man har fått ta korta pauser och prata lite med. Man har fått ta det i sin egen takt. Mycket socialt att vara här nere, man har fått nya kompisar. Skönt att lärarna inte har hängt över ens axel hela tiden, utan man har fått jobba ifred.

4. Beskriv vad som har varit mindre bra med lektionerna/arbetssättet

- Inget
- Finns ingen nackdel
- Inget
- Inget, allt har varit bra.
- När det har varit för många omotiverade elever vissa pass har det blivit lite stökigt, men detta har ju varit ytterst sällan. Oftast har det varit lugnt.
- Ibland har det varit lite tråkig stämning om en lärare eller elev har varit sura – men det har bara hänt någon enstaka gång. Oftast är alla glada här!

5. Beskriv hur relationen med lärarna varit

- Jättebra! Nära relation. Har uppskattat sms.
- Bra, inget att klaga på.
- Bra. Inte stränga.
- Bra, bra att snacka med.
- Väldigt bra.
- Bra. Man har kunnat snacka med dem, mer än vad man gör på en ”vanlig” skola. Man har bara två lärare och då kommer man ju närmare varandra. Man kan snacka om privata saker med lärarna också, det hade jag aldrig gjort med en lärare på Njudungsgymnasiet.

6. Beskriv hur har din relation till IV-programmet varit

- Har ingen relation till IV.
- Har ingen relation till IV.
- Ingen kontakt med IV, saknar dem inte.
- Har inte haft någon kontakt med lärarna, men däremot har det funkat bra med Peter, Christer och Ingegerd.
- Har inte haft någon kontakt med lärarna, men däremot har det funkat bra med Peter, Christer och Ingegerd.

- Har inte haft någon kontakt med lärarna, men däremot har det funkat bra med Christer och Ingegerd. Peter och jag förstår verkligen inte varandra, så det har väl funkat mindre bra mellan oss.

7. Beskriv hur du tror att din studiesituation hade varit om inte Bryggan funnits

- Suttit hemma. Kanske försökt med IV på gymnasiet.
- Självstudier hemma, hämtat uppgifter på gymnasiet.
- Fortsatt på IV, men hade nog hoppat av.
- Dålig. Jag hade inte gått på Njudungsgymnasiet i alla fall...
- Jag hade antagligen inte gått i skolan alls, eftersom jag inte trivs i stora folkmassor.
- Åt helvete typ, jag hade nog inte gått i skolan alls...

8. Annan information inför vårt fortsatta arbete...

- Att de som får chansen att vara på Bryggan ska ta den genom att vara närvarande.
- Jag tycker att det har varit bra att få komma till Bryggan. Skönt att komma hemifrån min by och mamma en stund, få träffa lite annat folk.
- Bra med att få testa nya metoder för att jobba kring min dyslexi, ex. USB-minnet (Word Read Plus).
- De som ska vara på Bryggan men som inte kommer som de ska, ska ju stängas av härifrån och få återgå till IV på Njudungsgymnasiet. Går man på Bryggan ska man sköta sig, annars tar man ju upp platsen för någon annan elev som kanske är mer motiverad.

Deltagare i Bryggan som fått jobb

Sammanlagt 8 deltagare tom 2010-04-26

(4 kvinnor och 4 män från Vetlanda kommun)

Bosnien (man)

Kock. Har genom egna kontakter fått jobb på Bjädes mekaniska i Ekenässjön. Jobbat extra som lett till jobb. Han är 24 år och har bott i Sverige sedan 2008. Kan språket bra. Han varit motiverad till att söka jobb själv, driven.

Irak (man)

Gick söka jobbverkstad, han har haft många olika korta jobb i Sverige. Han sökte jobb själv och fick det. Han är också driven, kan språket bra. Jobbar idag på restaurang.

Kina (kvinna)

Fått jobb genom kontakter, ej klar på Sfi D-nivå och kan språket sådär. Hon har läst yrkessvenska i Nässjö. Jobbar på Markiscenter i Vetlanda

Palestina (kvinna)

Jobbar på Bäckseda skola som studiehandedare. Har genom praktik fått arbete. Fixar mycket själv, tar initiativ, vet vad hon vill. Duktig i språk, utbildad lärare. Har arbete på 50 %.

Kroatien (kvinna)

Har genom Bryggan fått kombipraktik på Norrgårdens äldreboende. Detta har lett till sommarjobb. Hon är ambitiös och målmedveten som både har läst SAS och praktiserat samtidigt. Hon har även praktiserat väldigt obekväma tider. Hon har sommarjobb på Tomasgården i 8.veckor. Utbildad sjuksköterska i hemlandet. Duktig i språk och ambitiös.

Palestina (kvinna)

Jobbar deltid som engelska lärare på Mogärdeskolan i Vetlanda. Utbildad lärare i sitt hemland. Har fått jobb via praktik. Duktig i svenska och pratar flytande engelska. Är ambitiös i både sitt yrkesliv och sin egen skolgång.

Tjetjenien (man)

Har tidigare varit ute i arbetslivet i Sverige. Han fick bl.a. jobb på SAPA i den förra högkonjunkturen. Har varit ute på lite olika praktikplatser under Bryggan. Fick tillslut en praktik på Bröderna Andersson, där han arbetat en period innan, praktiken gav arbete. Aktiv och var själv runt på olika företag och sökte. Pratar bra svenska och uppfattas som arbetsam av tidigare arbetsgivare.

Makedonien (man)

Var inne en kort period i Bryggan innan han fick tillbaka sitt gamla arbete på A-lack i Ekenässjön. Pratar ok svenska och har arbetslivserfarenhet ifrån Sverige sedan tidigare.

Sammanfattning av egenskaper:

- Alla deltagare som fått jobb behärskar svenska språket tillräckligt bra.
- Att språket är tillräckligt bra återkopplar företagen väldigt ofta.
- Har man varit ute i arbetslivet tidigare i Sverige, med därigenom utökat kontaktnät, så spelar detta en stor roll.
- Hälften av deltagarna har fått arbetet efter sin praktikperiod på arbetsplatsen.

Bilaga 3.

Utvecklingsplan

Integrationsplan	Flyktinghandläggare Socialförvaltningen
Handlingsplan	Arbetsförmedlingen
Studieplan	Sfi Aleholmsskolan
Utvecklingsplan	Bryggan/Jobbhuset

Arbetsmaterial:

Bryggan till arbetslivet Vetlanda och Sävsjö i samverkan 2010-04-27)

Utvecklingsplanens syfte:

- Att vara ett pedagogiskt redskap till både deltagare och coach.
- Att bygga vidare på Sfi: s arbete, ge fördjupade kunskaper.
- Att ge eleven ökad möjlighet att ta ansvar för sina studier.
- Att skapa en samordning mellan de olika aktörerna runt flyktingen, för effektivare resursutnyttjande.
- Att tydliggöra målen för integration.
- Att utifrån flyktingens horisont skapa öka trygghet och välbefinnande.

Utvecklingsplanens upprättande:

- Sfi-lärarna, eleven och Bryggan/Jobbhuset formar en plan för att förstärka svenskundervisningen, att fördjupa inläringen och träna på ytterligare moment för att underlätta integrationen.
- Utifrån integrations- och handlingsplanen arbeta med ytterligare fördjupningar för att underlätta infasningen i vårt samhälle.
- Utvecklingsplanen skall genomsyras av innovativt tänkande genom ett lösningsfokuserat arbetssätt.

Utvecklingsplanens genomförande:

- Under vistelsen på Jobbhuset får eleven arbeta, enligt uppgjord plan, med olika pedagogiska hjälpmedel, för att fördjupa sig i språket och det svenska samhället

Eleven vet vad som skall göras vecka för vecka och till sin hjälp finns medarbetarna i Bryggan/Jobbhuset och de övriga eleverna.

- Elevens personliga utveckling är av stort värde. Detta är en nog så viktig del i den positiva integrationen. En god utveckling ger ett bättre studieresultat. Eleven upptäcker sin kraft och möjlighet, och förstår då lättare sammanhangen i vårt land.
- Atmosfären skall präglas av framåtanda och innovativt tänkande.

Utvecklingsplanens utvärdering:

- Utvecklingsplanen omfattar 10 veckor.
- Vecka 2, 5, och 7, sker en enkel utvärdering genom samtal med eleven, Sfi och Bryggan/Jobbhuset. Detta för att se att utvecklingsplanen har relevans till eleven.
- Vecka 10, när utvecklingsplanen är genomförd, sker en process- och resultatutvärdering med alla aktörer.

Slutrapport från Dynamisk Utveckling AB: s uppdrag avseende mentorsföretag och mentorskonferens 2009/2010

Målsättning

Etablera samverkan med 20 mentorsföretag (14 i Vetlanda och 6 i Sävsjö).

Metod

Bjuda in företag till lunchinformationer i Vetlanda och Sävsjö.

Bjuda in till och genomföra s.k. Mentorskonferenser för att tydliggöra vad som är viktigt för att en praktiktjänstgöring ska bli så lyckas som möjligt för alla inblandade parter

Gå vidare med bearbetningen av arbetsplatser.

I Vetlanda kommun bjöds ca 100 arbetsplatser in till lunchinformation under vecka 48 (måndag – fredag).

I Sävsjö kommun bjöds ca 70 arbetsplatser in till lunchinformation under vecka 49 (måndag, torsdag och fredag). Representanter för GS och Kommunal deltog vid ett av lunchmötena.

Responserna och deltagande enligt nedanstående tabell:

Sammanställning av anmälda arbetsplatser till lunchinfo		
	Vetlanda	Sävsjö
Måndag	9	13
Tisdag	15	
Onsdag	10	
Torsdag	16	21
Fredag	5	8
Summa	55	42

Tyvärr kom inte alla som anmält sig, men sammantaget blev informationen lyckad och underlaget för mentorsföretag förhoppningsfullt. Media bevakade informationen såväl i Vetlanda som i Sävsjö.

Efter avslutad information fick varje deltagande arbetsplats fylla i en intresseanmälan om intresse fanns att delta i projektet som mentorsföretag.

Resultatet av dessa intresseanmälningar framgår av nedanstående tabell:

Sammanställning intresseanmälningar						
	Vetlanda			Sävsjö		
	Ja	Reservering	nej	Ja	Reservering	nej
Måndag	5	2	2	6	4	0
Tisdag	6	5	6			
Onsdag	5	3	2			
Torsdag	8	4	1	10	6	2
Fredag	5	2	1	3	2	1
Summa	29	16	12	19	12	3

”Reservering” innebär att intresset fanns under vissa förutsättningar.

Med dessa intresseanmälningar som grund, bjöd projektet in till Mentorskonferenser 18 och 25 januari, 2010. Till dessa dagar bjöds även in andra aktörer som har med praktiktjänst att göra, nämligen:

Arbetsförmedlingen

Studie- och yrkesvägledare

Arbetsmarknadsenheterna

Socialförvaltningarna

Sfi (Svenska för invandrare)

Skolans praktiksamordnare

Fackliga organisationer

Bryggans egen personal

Respons och anmälda deltagare enligt nedanstående tabell:

Sammanställning över inbjudna deltagare till konferensen			
	Inbjudna	Anmälda 18 jan	Anmälda 25 jan
Arbetsplatser i Sävsjö	21	6	4
Arbetsplatser i Vetlanda	32	10	15
Övriga aktörer	<u>34</u>	<u>20</u>	<u>23</u>
	87	36	42

Konferensdagarna var enligt inlämnade skriftliga utvärderingar mycket givande och resulterade i ett mycket gediget underlag för någon form av vidare information i anslutning till praktiktjänst samt underlag för utbildningar i anslutning till praktiktjänst.

Flera av deltagarna förordade en uppföljningskonferens senare under året och då förhoppningsvis med större deltagande från arbetsplatserna, framför allt från näringslivet.

Nästa steg

Dokumentationen från mentorskonferensen har visserligen i så gott som oredigerat skick tillsänts deltagarna, men materialet bör struktureras upp och på ett pedagogiskt sätt distribueras till berörda parter när det gäller praktiktjänstgöring. Detta arbete har redan initierats i projektet och ansvariga för arbetet har utsetts.

Vidare bör kontakterna med kandidater till mentorsföretag (även offentliga sektorns arbetsplatser) intensifieras för att så snart som möjligt få ut praktikanter.

Utbildningar bör anordnas av projektet med dokumentationen som grund. I första hand bör utbildningarna riktas mot mentorer och företagare/chefer samt mot blivande praktikanter.

Planering för uppföljningskonferens december 2010

Fortsatt samverkan med Dynamisk Utveckling AB har initierats, där vi skulle kunna utgöra ett fortsatt och kompletterande stöd för projektet i kommande steg.

Vetlanda 2010-02-02

Dynamisk Utveckling AB

Stefan Holm

Slutrapport från Dynamisk Utveckling AB: s uppdrag avseende uppföljande mentorskonferens i Vetlanda den 2 & 3 december, 2010

- Målsättning:** Redovisa projektresultatet från projekt Bryggan samt inhämta synpunkter från deltagande företag om mentorskapet.
- Metod:** Bjuda in företag/arbetsplatser från Vetlanda kommun till två lunchinformationer i Vetlanda. Det gemensamma för de inbjudna är att de tagit emot praktikanter.
- Genomförande:** 37 företag, fackliga organisationer, arbetsförmedlingen, näringslivsbolag samt Vetlanda kommuns socialnämnd bjöds in till lunchinformation.

Sammanställning anmälda företag och andra intressenter till lunchinformationerna.

Anmälda	2 december	3 december
Företag/arbetsplatser	16	14
Fackliga organisationer	1	0
Övriga aktörer	10	11
Summa	27	25

Utfall närvarande på lunchinformationerna

Utfall	2 december	3 december
Företag	14	12
Fackliga organisationer	0	0
Övriga aktörer	8	9
Summa	22	21

Synpunkter från konferensdeltagare om mentorskap

- Gemensam människosyn inom hela företaget
- Praktikanten skall ha tillräckligt goda kunskaper i svenska språket

- Vara noga med att kontrollera om personen verkligen vill ha jobbet
- Företaget skall ställa krav på praktikanten också (inte bara de anställda)
- Det skall vara väl förankrat hos såväl ledning som medarbetare, att man ska ta emot praktikanter
- Alla anställda ska veta, att de tar ett samhällsansvar
- Kommunen, genom sina förvaltningar, bör föregå med gott exempel
- Använd bemanningsföretag för att få in praktikanter på företag

Vetlanda 2010-12-03

Dynamisk Utveckling AB

Stefan Holm